

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIÓDICH SATÍRICH,
HUMORÍSTICH, IL·LUSTRAT Y LITERARI

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SEMANA

10 céntims cada número per tot Espanya

Números atrassats 20 céntims.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERIA ESPANYOLA. RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya, 3 pessetas,
uba y Puerto-Rico, 4.—Estranger, 5.

CAPS DE BROT

FREDERICH URRECHA

Novelista discretíssim,
redactor de *El Imparcial*
y especialista en bocetos
del género militar.
Entre sas obras derrereras
que més renom li han donat,
en cap brilla à tanta altura
com en *Cuentos del vivac*.

DOS LLIBRES CATALANS

No es precis conèixer personalment, com no coneix encare, al Sr. Bosch de la Trinxeria, per calar á fons al escriptor pirenaich que de un quant temps ensá enjaya cada any ab un nou llibre á la moderna literatura catalana.

Naturalesa més serena y més franca no pot concebirse. No hi ha un replech, ni una arruga, ni un recó amagat en lo séu caràcter. Es la ingenuitat personificada.

Ha comensat á escriure ó á lo menos á publicar las sévas obras á una edat ja madura, al apareixer la néu dels anys damunt la séva testa, en la época aquella en que en la majoria dels mortals y majorment en la majoria dels escriptors s' inicia la decadencia. Donchs lo Sr. Bosch al revés: pot dirse que ell ara fa la juventut, literariament parlant. Lo qu' en molts es l' estiuhet de Sant Martí se converteix per ell en una xamosa primavera.

Me sembla poder explicar aquest cas verament extraordinari calculant ó presumint que mentres lo Sr. Bosch tingué bona gamba, pulmóns robustos y delit inagotable esmersá totas las sévas forsas recorrent plans y montanyas y disfrutant ab tots los séus sentits las maravellas de la mare naturalesa. Hagué de viure llarchs anys en continua comunió ab ella ¿Per qué escriure llavoras lo que veyas? ¿Per qué robar al goig de disfrutarla lo temps necessari per descriure-la?

Lo Sr. Bosch ha esperat á ferho avuy, quan los bons recorts de la juventut rejuveneixen l' ànima. Reclós en sa casa de la Junquera y gosant de totas las comoditats de la vida, consagra als treballs literaris bona part del séu temps. Ja que no pot segar, espigola. Y espigola en catalá, en ampurdanés, impregnant tots los séus llibres dels colors y perfums de aquella privilegiada comarca. Crech qu' escribint disfruta, com disfrutém nosaltres llegintlo. Lo públich catalá disfrutaria també moltíssim lo dia que 's fixés en los séus llibres, en lo grau y mesura que 's mereixen.

A tots los que ha anat publicant fins ara hem dedicat la nostra humil atenció, y no podém deixar de banda 'l que després de publicarse fragmentat en las columnas de la *Il·lustració catalana* acaba de veure la llum pública en un volúm, ab lo títol de *L' heréu Subirà*.

Subirà es un heréu ampurdanés trasplantat á Barcelona, ahont s' ha educat y ahont contrau matrimoni. Los primers capituls de l' obra transcorren en la casa pairal, fentnos assistir á la mort del pare del protagonista. No poden donarse quadros més fundament sentits, més vius, més impregnats de aquella senzillés conmovedora que 'ns transporta á la realitat y arriba á conmouré'ns.

Després de la mort de son pare l' heréu Subirà fa la vida de ciutat. Es un enamorat de las bellas arts, un entussiasta del catalanisme, y respecte á faldillas una papellona que corra fàcilment de flor en flor.

Ja avants de casarse 'n dóna probas enamorant á una costurera. Se casa enamoradíssim ab la filla de un brigadier difunt, té la ditxa inefable de ser pare, y á pesar de tot, una amassona de Circo 'l trastoca de mala manera. Arriba 'l moment culminant de possehirla: l' amassona li ha acceptat un dinar per quan s' acabi la funció del Circo, comprenentse que després del dinar ha de venir lo demés. La cita aquesta s' escau en la vigilia de Reys y ell, qu' es pare, ha de portar una joguina pèl séu fil. Ho fa, poch avants de l' hora del dinar, y al

presentarse á casa séva sent tussir al séu fillet, presència l' alarma de la séva santa esposa, se con mou y 's queda á casa, perque 'l séu fillet está malalt, malalt de mort, y abandonarlo seria una infamia que li daria remordiments per tots los dias de la séva vida.

Aixís acaba la novela. Es de presumir que l' heréu Subirà, en virtut de aquesta sotragada, se deixarà de lleugeresas y concentrará tot l' afecte del séu cor enamoradís en la familia, tant més, quan may ha deixat d' estimarla.

Es, donchs, la novela del Sr. Bosch de la Trinxeria un llibre sentit y molt honrat. Fàcilment s' identifica 'l lector ab l' acció de l' obra, que no per ser molt senzilla deixa de oferir atractius en totas y cada una de sas páginas.

Pero 'l Sr. Bosch pretén pintar la vida de Barcelona, y en aquest punt demostra no haverla profundisada gayre. La Barcelona del Sr. Bosch no está vista pèl que la viu constantment, sino pèl foraster, plé de ilusions, que 's deixa tentar pèl bon desitj. Aquellas discussións catalanistas, aquell taranná per las cosas de la terra que preocupa á molts dels personatjes de la novela, créguins lo senyor Bosch, no trascendeix á la vida de la ciutat, en lo grau que l' autor se figura y dóna á entendre.

Pero aixó no disminueix lo mérit del llibre, escrit tot ell de má mestra, impregnat de sentiment y de ingenuitat.

Es un fruyt sabrós de aqueix arbre ampurdanés que no deixa passar un sol any sense donarnos cullita.

La poesia viu.

Decayguda en los certámens literaris, en los quals lo títol de mestre en gay saber, cada dia més fàcil de obtenir, equival á una especie de jubilació, apareix encare vigorosa, fresca, pura y vibrant en lo llibre, quan qui firma 'l llibre s' anomena *Apeles Mestres*.

¿Cal recordar l' enfilall de perlas que ha anat engranallant lo primorós poeta? Enumeremlas: *Avant, Microcosmos, La nit al bosch, Cansóns il·lustradas, Coros, L' ànima enamorada, Margaridó, Gaziell, Idilis, Cants íntims, Baladas y La Garba*.—Donchs bé: á aqueixa dotzena d' obras escrites en vers, afegimhi la que fa tretze, titulada *Vobiscum*, y tindrem la dotzena de frare.

De frare benedictí, que viu fa temps reclós en la séva celda, cultivant l' art y la poesia, sense comunicarse ab lo mon més que per medi de las sévas inspiracions, cada dia mes puras, mes brillants y mes pulidas.

Apeles Mestres es una gran personalitat dintre de nostre renaixement literari, ho es també dintre del art del dibuix. *Vobiscum* ofereix una doble manifestació de aquets doble caràcter de son autor. Vintisis composicións tanca 'l llibre, y totas las planas que comprén apareixen enquadradas en orlas en las quals la fantasía competeix ab la elegancia del dibuix.

Ignoro perque l' autor ha fet seguir l' epigrafe del llibre del sub-títol *Indiscrecións*. ¡Indiscret l' *Apeles Mestres*!... No pot ser.

No es may una indiscreció dir ab franquesa lo que se sent, y 'l poeta aquesta vegada ho diu, revelantse tal com es, trayent los versos del séu cor y del séu seny, no com altras vegadas, de la contemplació de la naturalesa, y hem de confessar que també dintre d' aquest género sobresurt com en los altres á que fins ara havia pagat tribut preferent

ENTRE VEHINAS

BARCELONA:—¡Bravíssim, noya! ¡Trayent á Salmerón triunfant, t' has portat com un home!

GRACIA:—No hi fet més que cumplir ab lo meu deber... ¡Veyám si, quan arribi la ocasió, tú sabrás cumplirlo!

Anéu recorrent las planas de *Vobiscum* y 'us sorprendrá la gran varietat d' assumptos que tracta dintre de l' unitat de pensament y de género de que están impregnadas totas las poesias que 'l componen. Es un llibre tan caracterissat com ho son las sévas *Baladas*, los séus *Idilis*, los séus *Cants íntims*. Entre 'l recort de las aficions constants de son autor hi predomina cert deix satirich de bona mena, cert humorisme honrat, que no té res de amarch ni d' escéptich.

No trobo manera millor de donar una idea de aquesta obra, que transcriure una de las composicions que conté. Obro 'l llibre al etzar y 'm surt la següent. Llegéixinla y saboréjinla:

LA MEVA ESTATUA

Anit l'he vista en somni. S' aixecava damunt de un pedestal al mitj de una plasseta silenciosa. Era de marbre blanch.

Jo,—la estàtua vull dir—sobre las didas
y marrechs y soldats,
ab un rotllo á una má y un' arpa á l' altra
descollava arrogant.
Y 'm sentia orgullós. Sols d' hora en hora
quan passava un babau
y guaylantme ab sorpresa preguntava:
«¿Qui deu esse aquest sant?»
Se m' oprimia 'l cor, tot m' evtrenia
com si 'm rodés el cap,
y 'm trobava á n' al marbre, com á dintre
de un vestit massa gran.
Els herehuets del porvenir—l' alegra
quitxalleta—al jugar
ja 'm tiravan escorxas de taronja,
ja pilotás de fanch,
ja alguna pedra ¡àngels de Déu!... y al veure
ara un dit, ara 'l nás, ara una orella,
¡quin riure y quin xisclar!
En tant el sabater del meu darrera
y 'l forner del davant,
plegats de brassos, y mirantme ab odi,
botzinavan pel baix:
«¡Tan bó que donaria aquesta plassa
sense embrassos al pas!...
Si may soch regidor... aquest pantánech
anirá daltabaix.»
Y avergonyit, del fons del bloch, jo deya:
«¡Senyor de terra y mars!
¡Bon Déu Omnipotent que fás miracles!
¡Fés que ho sigan avial!

Aquí tenen una mostra de *Vobiscum*.
Y ara, pel que puga convenirlos, dech afegir, que
l' últim llibre de Apeles Mestres; no té perdua.

P. DEL O.

SI HO VOLS...

SONET

Si vols esser de mi molt estimada
Y vols que vingui sempre al teu darrera
Dihente qu' ets la nina mes pítera
Y mes guapa de tota la encontrada;
Si vols esser per mí una bella fada,
Si vols que jó t' alabi en gran manera,
Si vols que 't digui mona, salamera,
Ratolí del meu cor, coca ensucrada,
Y flor d' entre las flors mes escullidas
Qu' engalanan per tot á la Natura,
Font d' amor, de puresa y de ternura....
Y per fi moltas altres mil mentidas
Que no 't treuran jamay de cap apuro,
Has de ferme un favor... deixam un duro.
PERE LLORET.

LAS FESTAS DEL CENTENARI

Pleguém.

Tot aixó que 's volia fer pera solemnisar lo cen-
tenari del descobriment d' América, s' ha de dei-
xar corre.

¡Plagas de la parroquia qu' esteu organisant la
exposició de Chicago!... Deséuvos y tornéuvosen
al llit.

¡Junta central madrilenya! Disólte y vésten á
passeig.

¡Ajuntament de Barcelona!... No fassis res y
plega 'l ram.

Fins ara hem viscut als llims, somiant truytas y
anant á las palpentas en tot lo que al descubri-
ment del nou món se referia.

¡Celebrar, conmemorar, solemnisar en 1392 lo
quart centenari del desembarch de Colón á Amé-
rica!...

¡Quina burrada!

¿Vostés se creyan que 'l marino genovés en 1492
havia descubert lo nou mon?

Pues ara un sabi ha *descubert* un' altra cosa.
Ha descubert que 'l *trobo* d' América va tenir lloch
en 1477, quinze anys avants de lo que tots ens fi-
guravam.

La historia d' aquest enredo cronològich es tan
original com desconsoladora.

Escóltinla y esgarrifinse, es lo sabi en qüestió
qui parla:

«Colón va encaminarse á América durant l' any
1477. Després de mil esforços y penalitats, trobá
la terra desitjada, 's passejá una pila de temps per
allí, y tras molt rodar, torná al Born, es dir, torná
á Europa.»

¿Per qué al arribar aquí 'no va esbombarho des-
seguida?—dirán vostés.

Per... porque Colón era un home molt prudent
y reservat, y li va semblar que la divulgació de
semblant descobriment portaria una gran pertur-
bació en las familias.

Aixís passá quinze anys, y... torna á parlar lo
sabi aludit:

«En 1492 Colón cregué que ja havia callat prou
y determiná explotar la cosa. Armá las tres famo-
sas carabelas, se posá d' acort ab lo rey y la reyna
que *en aquel entonces* feyan d' *instituciones*, y ab
bon vent y moltas agallas emprengué lo re-descu-
briment de la terra dels pesos.»

De manera que don Cristófol, al anársen fent lo
pagés d' un modo tan graciós, va jugarnos una
broma de mal género, rifantsens de cap á peus y
obligantnos á pagar per novas unas terras que com
qui diu ja tenían quinze anys d' edat.

Tot lo que 'ns conta la historia referent á las pe-
ripecias d' aquest *primer* viatge, es una novela.

Don Fernando y donya Isabel ho sabian tot de
pe á pa; los germans Pinzón estaban també en el
ajo; una pila de personatjes d' upa 'n tenían igual-
ment coneixement... en fi, no més faltava que 'l
diari ho hagués portat, ó que ho haguessin fet cri-
dar pel nunci d' aquella época.

Lo célebre viatge que las crónicas antiguas ens
pintan tan ple de vicisituts y tragerias, es cama-
ma pura.

Colón, al sortir del port de Palos, posá directa-
ment la proa á América, sense duptes, sense vaci-
laciones, de la mateixa manera que vostés al anar á
Gracia tiran passeig amunt y no s' equivocan.

¿Qu' havia de equivocarse 'l trapacer marino, si
recorria una ruta més coneguda per ell, que per
nosaltres la entrada del nostre pis?

La manganilla del descobriment van ser favas
contadas. Seguint lo camí explorat quinze anys
enrera, Colón ¡quina gracia! arribá á la terra ame-
ricana, feu l' ullet als naturals del país porque no
l' descubrissin y 'l tractessin com un home á qui 's
veu per primera vegada... y digué als ignoscents
tripulants dels seus barcos:

—¡Ja hem descuberta l' América! ¿qu' us ne sem-
bla de la méva penetració?

Naturalment, esbrinat tot aixó y evidenciadas
las traficas de don Cristófol, la figura del navegant
genovés apareix rodejada d' una atmósfera de
guatllas, y las próximas festas del centenari venen
á resultar impossibles.

Perque, no hi ha que donarhi voltas: si 'l famós
descobriment va tenir efecte en realitat en 1477,
¿cóm podem dir que ara fa quatre sigles? ¿ab qui-

LAS NOVAS GORRAS DE LA BANDA MUNICIPAL

Perque 'l casco era prussiá dur gorra van acordá.

Pero, repárinho bè, ¿que no es prussiá aixó també?

Sigui casco, siga gorra, tot lo alemany já la porra!

¿No anirian més bè, aixis ab gorra, á istil del país?

na cara anirém á celebrar un centenari que s' havia d' haver fet quinze anys atrás?

¿Qué 'n dirían d' un home que celebrés las festas de Nadal á mitjos d' Abril ó encengués los fochs de sant Joan lo dia de la Candelera?

¿Qué pensarian del fulano que 's posés jipijapa per cap d' any ó 's clavés lo rus durant las profesions de Corpus?

La llástima es que aquest senyor que tals averiguacions ha fet, haja tardat tan temps á explicá-nosho.

¿Qui no li feya dir tot, l' any 75 ó 'l 76?

Llavoras hauría sigut oportuna l' advertencia: llavors lo mon s' hauría previngut ab temps y 'l centenari hauría pogut celebrarse en lo precis moment histórich.

Dirho ara es fer lo que canta l' adagi:

Quan fou mort lo combregaren.

De tots modos, Deu nos guart d' un ja está fet.

Y ja que 'l trago se 'ns ha donat, apurémlo ab totas sas llegítimas conseqüencias y retirémnos discretament, carregats ab las banderetas, escuts y guirnaldas que pel centenari teniam preparadas.

Pero al menos, lo sabi que 'ns ha donat tan infausta noticia, ja que ha comensat que acabi.

¿No ha fet una averiguació que 'ns aygualaix tots los nostres projectes de xirinola? ¿No ha trobat que 'l descubrimient d' América data del any 1477?

Pues que segueixi estudiant la materia ultramarina.

¡A veure si de investigació en investigació arriba á posar en clar que 'l verdader descubridor d' América no es en Colón!...

Sinó l' Aleu, ó en Tort y Martorell, ó alguna celebritat d' aquestas...

A. MARCH.

LA MONJA

Cada jorn al morí 'l dia darrera la gelosía, que en lo carrer te 'l convent, dos ulls veig que guspirejan y las tenebras sondejan fent batre mon cor vehement.

¿Qui deu ser allí clavada? ¿Pot ser la trista enclaustrada s' está contenint lo cor! Y allí aferrada á la reixa pensa ab Deu, plora y 's queixa de sa malhaurada sort!

«Gloria á aquesta vida santa,» la monja contenta canta, contenta, per qui la sent; que sota l' habit de Deu, lluitan lo foch y la neu, 'lo cor y l' enteniment.

¡Oh! no pateixis donzella, prega al Cel en la capella: tos anhels son il-lusió. Fuig del finestral reixat, lo mon que tú t' has forjat es tan sols mon de ficció!

Mes, oh no, la fé cristiana,
llibertat per tots demana:
travessa 'ls murs del convent,
corra, hi ets a temps encare,
pot ser promte 't dirá mare
un angelet ignocent!

A. LLIMONER.

ACUDITS

Un pobre jayo que va perdent la vista per moments, resolt anarse'n a casa un oculista, perque li examini 'ls ulls.

—Mestre—diu lo facultatiu després de examinals'hi bé—lo qu' es jo no hi veig res enterament.

—Donchs miri—respon lo vellet tot sorprès—á mi 'm passa dos quartos de lo mateix: tampoch hi veig res.

DOLORS MORET.

Com lo dia del Dijous Sant á la tarde es festa, vels'hi aquí qu' en Benet, acabant de dinar s' empolayna ab quatre esgarrapadas y 's disposa á sortir per anarse'n á donar un vol ab la xicota.

—Noy—li diu la séva mare, qu' es una beata farinera de las més escarransidas:—com á bon cristiá, no t' olvidis de anar á veure algún monument.

—Li prometo.

Al tornar al vespre á casa séva, sa mare li pregunta:

¡CENTINELLA, ALERTA!

—Ven acá.—¿Que vols, Gutierras?
—Así, solo, tengo |dr,
y si me haces compañía...
vigilaremos mejor.

—Benet, ¿ahont has passat la tarde?
—A Miramar.
—¿Y qué hi has fet allí tantas horas?
—Cumplir lo que voste m' ha indicat. Hi estat veyent un monument.

—Ay... ay, ¿qué hi ha iglesia á Miramar?

—No, senyora; pero desde allí 's veu molt bé 'l monument á Colón.

ANTONET DEL CORRAL.

GOIG SENSE ALEGRIA.

En busca D. Salvadó
de una condecoració,
á dolls, afanyós gastava
ab invents, los séus dinés,
y per molt qu' ell inventés
lo séu anhel may lograva.

Mes no sé qui 'l va enganyar,
puig un dia 's va casar,
y 'l infelis jemegava
per la creu que l' oprimia:
ja va teni 'l que volia,
pero no 'l que desitjava.

J. ALAMALIV.

Refráns:—Barquilla parada... no 's mou gens ni mica.

∴ *A Dios rogando... y quatre naps diaris.*

∴ *Dime con quien andas... y si es bonica atrássamela.*

∴ *Quien mal anda... deu ser coix.*

∴ *Vale más pájaro en mano... que pagar lloguer de casa.*

ANGEL SALABERT.

AVANTS DE LA LLUYTA

(Si 'n pot fer de mal un ceba!)

POESÍA ASONANTADA AB *ú*, PREMIADA AB ACCÉSSIT
EN LO TERCER CERTAMEN «LA CEB»

I

Devant de cent mil guerrers
en marxa anava 'l rey turch
parlant amigablement
ab dos generals; que l' un
conta 'l poble qu' era un sabi
y en cambi l' altre molt ruch.

II

La pols de la carretera
ficava brossas als ulls,
aixecant de nuvolada
una atmósfera com fum.
¡Que lòbrech! Abstreus tants homes
valents (si no eran peruchs)
veure com aquella massa
de ignocents va fent lo curs
per 'nar á vendrer 's la vida,
per dar cumpliment á un gust
que dos vils poders s' imposan
formant la lley del embut.....
Sols pensarhi m' don feresa...
(Endavant y girém full.)

III

De cop, la columna 's para
¿per que? Han arribat á un punt
que hi ha un camí molt mes recte.
Ja se n' hi va 'l rey dels turchs,
quan aquell general tonto
l' atura y li diu:—Perduts

estém, si aquest camí 'ns guia:
seguim carretera amunt.

L' altre general—No ho creguis—

—Fém mes volta—Que sabs tú?—

—Altre feina hi ha!—Romansos!—

Lo rey llavors alsa 'l puny

y diu eridant:—Donchs; seyem hi,

fémhi un cigarro y al punt

veureu com á n' aquest ceba,

aclareixo tal embull.—

IV

Fa estona que discuteixen,
no se sent ni un estornut,

Es molt fàcil; com que 'l rey
no vol generals tan ruchs,
s' escarrassa en ferli entendre
y li explica punt per punt,
lo per que per la dressera
molt mes aviat s' en surt;
peró l' altre no cau may
del burro y passen minuts
y horas, y 's va fent fosch;
vé 'l endemà y 'l pallús
encare no ho comprenia,
sempre 'l mateix, fent lo mut.

UN ENEMICH DE LA MATANSA

—Gracias, noy, per la tèva defensa... Y ara, favor per favor, quedas autorisat per fernos socios del tèu cassino.

V

Sense mourer 's de la fila y aguantant al bras l'escut, qu'era terminant la pena per qui 's bellugués del punt, aixís van morir de gana los guerrers de 'n un en un esperant que 'l general quedés del tot convensut; mes... no hi quedá y tots cadavres van caure en diforme munt.

difficil que poch's autors lograrian portar á cap d' una manera satisfactoria.

C. Gumá ho ha intentat y n' ha sortit bé. Tan bé, que lo que més meravella en la seva obreta es veure com toca 'ls punts més delicats y entra en los assumptos més espinosos sense fallar may á la moral ni llensar una sola nota desafinada.

L' Art de festejar diverteix, alegre y al mateix temps fa pensar de veras. Lo que allí diu en Gumá cubert ab un ropatge humoristich y entre xiste y xiste, es molt just y molt serio. Baix aquest punt de vista, los qu' estigan en lo cas de tenir que comensar á festejar difícilment trobaran un llibre

LA GENT DEL PORVENIR

(dibuix de P. Eriz)

Mentres hi haja tantas didas
y broti nou planté humá,
ja pot venir lo que 's vulgui
lo món no s' acabarà.

més útil que 'l de 'n Gumá. Si hi hagués escolas d'amor, l' Art de festejar seria probablement declarada de text.

Pera donar una idea general de la tendència del llibre, res tan apropósit com la introducció que l'autor hi ha posat. Diu aixís:

Introducció

Si hi ha l' Art d' adobar còssis,
l' Art de fabricá aygua-naf
l' Art de montá 'l velocipedo,
y l' Art de rostir virám,
per qué no hi ha d' havé un llibre
sobre l' ART DE FESTEJAR,
cosa més imprescindible
més digna y més important
que tot aixó de fè essencias,
afegir gibrells trencats,
anar pèl mon ab dos rodas
y coure capóns y galls?

¡Estimar!... ¡festejar! ¡viure
entre núvols sonrosats!
¡Obrir las secretas válvulas
que tè l' esperit humá,

donant honesta sortida
á las passions inmortals
que ennobleixen la existencia
y aumentan la cristiandad!...

Tot aixó de la gramática,
lo comer, la industria, l' art,
la oratoria, la marina...
son cosas que en realitat
poden molt bé suprimirse.
L' amor, no: es tan gran, tan gran
lo seu papé en la existencia,
que si algún ser infernal
logrés un dia abolirlo,
¡hona nit, género humá!
tot, en menos de mitj' hora
se 'n aniria á can Taps.

Sense pa l' home pot viure,
perque en tal cas sempre hi há
lo recurs de menjar coca,
ó cigrons, ó arrós, ó naps;
sense vestí es molt possible
pasarhi una pila d' anys,
pues, apart de la fresqueta
y 'ls continuos refredats
que al hivern arrepleguessim,
los salvatjes sempre hi van

y diu qu' están bons y grassos.
Pot viures sense calsat,
sense vi, sense tabaco,
sense barret, sense gas...
Sense amor ¡nò!... Es un article
indispensable, vital,
d' absoluta, de rabiosa
primera necessitat.

Per xó he escrit aquest llibre;
per ompli 'l buyt colossal.
(y perdonin la inmodestia)
que tothom haurá observat
en nostra literatura.

Desde avuy, per estimar
ab éxit y en tota regla
sense fatichs ni entrebanchs,
basta obedi 'ls preceptes
del meu ART DE FESTEJAR.

Qui segueixi mas doctrinas,
será sempre afortunat
en las lutas amorosas;
qui vulga anar de mal cap,
no farà més que enredarse
y perdre 'l temps divagant.

La elecció no es pas duptosa.
¿Voléu ser ben desgraciats?
No feu cabal de mas prédicas.

¿Voléu la diuixa y la pau?
Escolteu ma veu amiga
y assenteu al meu costat.

Després d' aixó poch més dech dir. Lo senyor Moliné ha adornat l' obra ab intencionats dibuixos, que, sent d' ell, no cal dir que son un modelo de gracia y oportunitat.

Felicito una vegada més al senyor Gumá, esperant que no 'ns farà guar gayre l' obra que ha de seguir á aquesta.

Lo públich la espera ab ánsia... y nosaltres també.

RATA SABIA.

QUE CONSTI

Orgullosa Trinita t
hi llegit lo que m' escrius,
y de tot lo que tú 'm dius
hi quedat ben enterat.

¿Dius que 'm plantas? Está bé.

VI

Y es cert com lo llum que crema
(apagat) que encare avuy,
no s'ab trobá 'l general
quin es lo camí mes curt.

MAYET.

LLIBRES

ART DE FESTEJAR, catecisme amorós, en vers, per
C. GUMÁ.

Escriure una obra ab aquest titol, sense relliscar
ni enredarse en un camp de verdura, es empresa

Obras molt correctament.
Es lo millor pensament
(en favor meu) que pots fé.
Precisament jo tenia
de casarme, molta por;
¿ara tú 'm deixas? Millor:
es aixó, lo que volia.

No 'm causa cap estranyesa
cosa semblant. Aixó ray;
val molt més ara, que may....
Jo t' alabo la franquesa
de dirme, que m' has deixat,
perque soch un pela-canyas
que 'm farías portar banyas
un cop ab tú fos casat.

Dius que t' has buscat un olla
que t' afluixa molt dinè;
ara sí, donchs que 't diré,
com te 'n... fums de la violla.

Pero per xó, tant se val;
de molt mes que tú pintadas,
n' hi vistas jo de estiradas
sobre un llit, al Hospital.

LLUÍS SALVADOR

FOTOGRAFÍAS INDIRECTAS

Don Jorge, aquell senyor á qui estiran
tant l' orella.

PRINCIPAL

Ab *El rey que rabió* va tancar las portas durant la Senmana Santa; y ab *El rey que rabió* las ha tornadas á obrir lo diumenje de Pasqua.

¿Quánts reys no hi haurá á la terra qu' envejarán mentres visquin la bona fortuna y la popularitat de *El rey que rabió*.

LICEO

Ha comensat la temporada, com comensa en aquest teatro: molta gent, molta elegancia y grans desitjos de apreciar lo mérit dels artistas, tots ells coneguts ja del nostre públich, encare que alguns no en l' obra que anavan á cantar.

Era aquesta l' *Otello* de Verdi, una obra de forsa, sobre tot pél primer tenor, plena de color dramátich y exhuberant de talent.

La *Tetrazzini* interpretá magistralment la part de Desdémóna. Sempre inspirada, alcansá una verdadera ovació en l' *Ave María* del acte quart, que tingué de repetir pera complaure al públich.

Tamagno es un tenor de veu potenta. La forsa sobre tot en los aguts, es la séva especialitat. En una part del públich sí bé limitada, hi havia prevenció en contra. Lo de sempre: als tenors que guanyan molt, lo qu' es al Liceo 'l sou, lo tenen de suar. Aixís es qu' estigué bastant cohibit, durant tota la funció, havent lograt rompre 'l glas en l' *addio sante memorie* y en l' escena final de l' obra que interpretá ab molt coratje.

En quant al barítono Sr. Blanchart se veyá á primera vista que no estava en lo plé de sas facultats. No obstant doná á coneixer continuament que comprenia molt bé 'l paper de Yago y lográ ser cridat á las taulas en companyia de la *Tetrazzini* y en Tamagno.

Coro y orquesta no més que regulars. Lo mestre Campanini 'ns sembla qu' es poch efectista y aixó li han de aplaudir, mal que pesi als estragats.

En conjunt: l' ópera hauria pogut sortir millor. No aixecá grans entusiasmes; pero se sostingué bé, y es de creure millorará en las representacions successivas.

CIRCO

Sarsuelas vellas y pantomimas novas, algunas com *La batalla de Buzenval* y *El último cartucho* de carácter militar.

Lo públich continúa afavorint aquest teatro, gracias sens dupte, á la inverossimil baratura dels preus.

ROMEA

Lo drama de Soler: *Barbarroja* que s' havia d' estrenar dimars segóns anunciavan los cartells, se corregué al dijous.

Per consegüent reservém ocupárnose'n la semana próxima.

TIVOLI

Sarsuelas ja conegudas, catalanas y castellanias. Primer: *De Sant Pol al Polo Nort*; després *Adriana Angot* y otras que anirán venint.

Quan se presenti alguna novetat no deixarém de dedicarhi la deguda atenció.

NOVEDATS

No 'ns enganyavam. *Cain*, melodrama del con-

UN DE TANTS

Vaja, que 'l clima d' aquí
es lo més hermòs del mapa:
encare som al Abril
¡y ja m' he empenyat la capa!

gut novelista Sr. Barrionuevo, ha tingut un gran èxit.

Conté un argument plé de interès, extret, pre-
vias algunas modificacions, de una novela del mateix autor. Es qüestió de un malvat que á impuls de la venjansa y de la codicia pretén lograr l' extermi de una familia. Sos plans quedan desfets per la fatalitat: alguna persona qu' ell creu morta se li presenta omplintli 'l cor d' esglay; una filla qu' ell separa de la séva mare, logra reunir-se ab aquesta última; y cap al final, quan preten estimbar un tren fent volar un viaducte, acaba per ser víctima de la séva mateixa trama.

En mon pobre concepte no es l' assumpto ni 'l desarrollo del mateix, lo més notable en la producció del Sr. Barrionuevo. En aquest punt se revela certa falta d' experiéncia en l' autor. Moltes escenas no tenen la deguda preparació; molts dels efectes apareixen sòptats y causan alguna extranyesa.

Es més: las maldats del traïdor, tan cínicas y descaradas, son inverossímils en un país en lo qual hi haja administració de justicia.

Pero tots aquests convencionalismes los admet fàcilment lo género melodramàtic.

Lo essencial es que l' obra interessi; y més essencial es encare que 'ls caràcters estigan dibuixats ab fermesa, com ho están los de *Cain*. Gracias al vigor que tenen los personatjes, gracias també á la hermosura del llenguatge ab que s' expressan, la producció s' escolta sempre ab gust. Algunas escenas de caràcter popular son verdaderament encisadoras: relacions com la que fa 'l sol-

dat *Pequillas* de una batalla d' Africa, provocan l' aplauso: diàlechs com los del Sr. *Claudio* y *Juaneli*, en l' acte primer son de molt bona lley y figurarían digníssimament en una comedia de costúms: fragments com lo dels zelos de *Clariya* y sas vacilacions, en lo moment de anar á cometre un atentat, resultan altament dramàtics.

Nos entretenim en citar aquests pormenors que revelan las disposicions reals que reuneix lo senyor Barrionuevo pèl cultiu de la literatura dramàtica, d' sposicions que li va reconeixre 'l públich, aplaudintlo y cridantlo á la escena en distintas ocasions.

En l' execució de l' obra sobresortiren las senyoras Mena y Galcerán y 'ls Srs. Parrenyo, Bonaplata, Esteve, Guitart, Pigrau y Fuentes. A alguns d' ells no 'ls hi escau gayre 'l representar papers andalousos; pero es precis consignar que procuraren suplir certas deficiéncias ab un excés de bona voluntat.

Lo que realment resulta notable es l' aparato escénich. La decoració final que representa un viaducte es una de las més hermosas y de las millors construidas y bén plantadas del Sr. Soler y Rovirosa. L' explosió de la mina que fa volar lo viaducte produheix l' efecte de la realitat. Tot Barcelona acudirà á veure aquest joch escénich, qu' es verdaderament lo que 'ls francesos ne dirían *le clou* de l' espectacle.

Nota final: encare que 'l Sr. Tutau no té paper en l' obra, 'l públich lo cridá á l' escena, recompensant aixís l' esmero ab que ha procedit á la séva direcció.

Per dillúns que ve, dia 25, s' anuncia 'l benefici del laboriós y discret galán jove d' aquesta companyia D. Joan Oliva, donantse la segona representació del drama del Sr. Gener, *Los senyors de paper*.

A continuació s' estrenarà un juguet cómic titulat *Fermín*, original del Sr. Camaló, y per fi 'l beneficiat estrenarà un monòlech-humorada qu' expressament per ell ha escrit lo ja distingit autor D. Enrich Moragas, y que porta per títul *Un charlatán*.

Celebrarém que 'l teatro 's veji tan concorregut com lo beneficiat se mereix y com dónan dret á esperar las simpatias ab que conta y la bondat del programa.

CATALUNYA

La sarsuela *Anton Perulero* es una refundició de la que ab lo títul de *El Hermano Baltasar* s' ha representat en altres teatros.

La música, original del mestre Caballero, té alguns números molt ben endavinats. Lo públich mostrará 'l séu agrado, demanant la repetició de un coro del primer quadro, de una guaracha del segon y un minué que resulta molt delicat.

L' obra per consegüent s' ha guanyat lo dret de figurar bastants días en lo cartell.

CALVO Y VICO

La empresa d' aquest teatro, en vista del èxit alcançat per l' obra *Fratricida!* ha determinat celebrar una funció á benefici de son autor, lo conegut escriptor y col·laborador d' aquest periódich D. Joaquim Roig.

Aquest benefici tindrà lloch demà passat, diumenje 24, á dos quarts de nou del vespre, representantse dit drama *Fratricida!* cantant després la *Perla Agustinense* varios coros y acabant ab l' aplaudida humorada original del beneficiat, que porta per títul *Sebas al cap*.

Li desitjém bon temps, molts aplausos y molta concurrencia.

N. N. N.

A LA MEVA XICOTA

La necessitat m' inclina
à ferte sabé Angelina
que no puch cumpli 'l tractat
que 't vaig fé al fernos promesos.

Jo 't vaig dir.—Dintre vuit mesos
juro ab tu serne casat.—

Per casarme, 'l càlcul treya
de vendre uns papers, que 'm creya
que serian ben pagats;
mes ¡ay! 'ls papers que guardo
jo crech que si un xich mes tardo
sols serán papers mullats.

També á mes d' aixó contava
ab uns diners que guardava,
y per doblá 'l capital
vaig jugarlos tots á l' *alsa*;
més la sort m' ha sigut falsa
y m' he quedat sense un ral.

Ab aquesta pega horrible
¿com vols que 'm siga possible
lo poderme enmullerar?

¿Com vols que 's casi 'l teu soci
si per desgracia 'l negoci
de cap modo 's vol alsar?

Si un casat passa amarguras
perqué té dona y criaturas,

TIPOS POPULARS

En Girona

aquest no es gens d' extranyar
que 'ls seus fondos se rebaixin,
pero á mi es molt trist que 'm baixin
sent encare per casar.

Jó prou tenia esperansas,
pero ab las Norts y las Fransas
m' he quedat ja sense nort
y 'l qu' es mes trist, sense un quarto.
Per xó ara de tú, m' aparto
per no agravar més ma sort.
No podent sé encare meva,
si venia á casa teva
l' amor jugant com sol fer,
potsé als nous mesos, per postres,
Angela, las accions nostras
pujarian un enter.

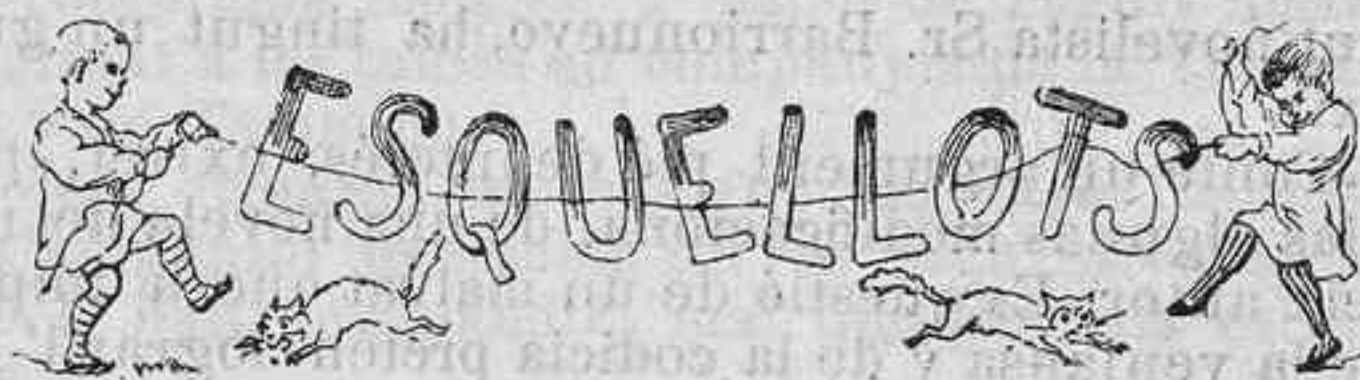
Llavors ta mare enfadada
veyent la teva pujada
m' aniria perseguint
tirant d' insults una pluja,
ella malehint la puja,
jo la baixa malehint.

Ella 'm mortificaría
fins que aburrit cambiaria
d' estat, y evitarho 'm cal
fent que aprop teu no 'm arrambi,
perque noya, avuy 'l cambi
no 'm convé que está molt alt.

Potser dintre poch tal volta
sí á esperarme estás resolta
pugas esser ma muller,
puig veus certa ma disculpa
de que 'l paper te la culpa
si ara faig jó un mal paper.

Més si las tevas amigas
te fan preguntas, no digas
que no 'm caso pels diners;
sens mentir pots di ab veu alta
que no 'ns casém perque falta
que s' arreglin els papers.

MARTÍ REVOLIÓS.

L' altre dia 's vá veure en l' Audiencia una cau-
sa interessant.

S' acusava á un honrat camàlich de haver donat
mort á un home: y era veritat.

¿Cóm havia sigut?

Contemho.

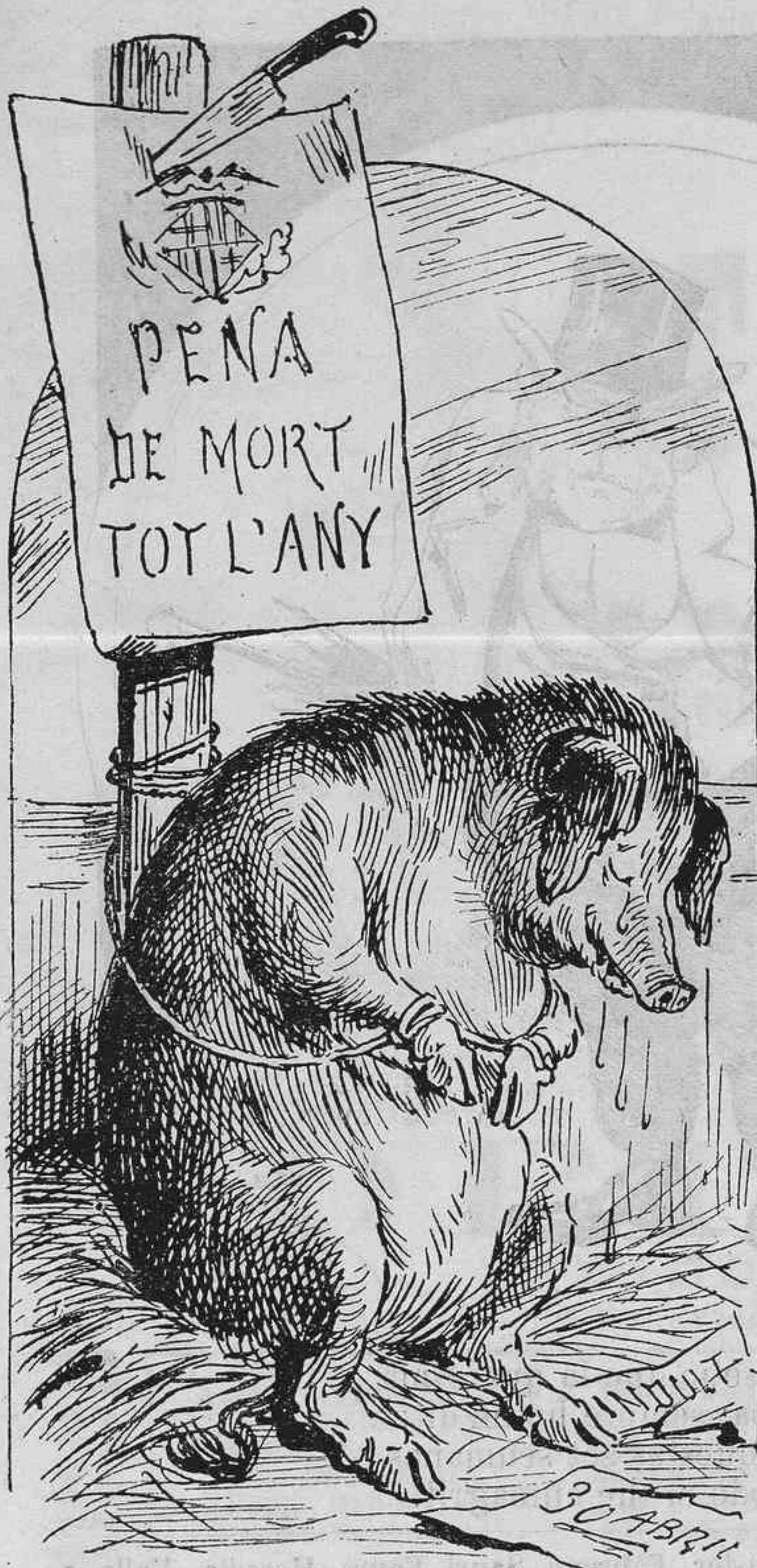
L' acusat Anton Moncunill, lo dia de las elec-
cions (maig de 1891) estava repartint candidatu-
ras á la porta del colégi de ca 'n Tnnis, mentres la
séva dona anava preparantli 'l dinar en una ta-
berna alli immediata. Un tal Roca, á qui tothom
tenia per lo *pinxo del barri*, mogut per la lascivia,
tractá de abusar de aquella dona, y ella 's posá á
cridar. Comparegué 'l marit, reptá á aquell insol-
lent, y 'l pinxo li vá respondre ab una bofetada.
Los dos contrincants s' agafaren: y descompartits
per algunas personas que presenciaren la escena,
no pará 'l pinxo de insultarlo, desafiantlo repetida-
ment fins á treure 'l de test.

Llavors anaren al péu de Monjuich y Moncunill
ab una faca 's desfeya de aquell malvat, no sense
rebre en la lluyta algunas feridas al cap y altres
als dits.

* * *

LAMENTACIONS D' UN PORCH

—Jo, qu'esperava l'indult,
y ara sento fer la crida
de que 'ns condemnan á mort,
já mort... per tota la vida!

Posats en clar los fets, lo fiscal retirá l'acusació. Y al preguntar lo president de la sala si algú dels presents estava disposat á sostenirla, ressonaren crits unánims de «no, no» y alguns aplausos. Vels 'hi aquí un cas en que tothom ha estat de acort: la justícia històrica, 'l jurat y 'l entusiasme públich.

Sembla qu'entre 'ls catalanistas de Sabadell ha produhit un gran efecte lo que varem tenir á bé consignar a propòsit de la Assamblea de Manresa. Dos ó tres vegadas s'ha ocupat de nosaltres lo corresponsal que té en aquella ciutat *La Renaixensa*, y aixó proba á lo menos que lo que nosaltres varem dir no s'ho pot treure del cap.

Sentim ab tota l'ánima que se las pegui tan fortas.

*
*
*

Y ara femnos càrrech de l'última ferida que intenta causar á un dels nostres estima's companys valentse, *per supuesto*, de una llansa espuntada, las úniques armas de que disposan los catalanistas, tan aficionats á las cosas vellas.

Lo Catalanista de Sabadell publicava un sueto contra 'l senyor Roca y Roca: y 'l corresponsal de *La Renaixensa*, referintse al mateix deya:

«Pero ab lo comentari final del sueto en cuestió ha posat lo dit á la llaga, donchs es molt cert que hi vá gran difereneia dels periodistas que cobran per escriure y fer xistes, als catalanistas que pagan per treballar.»

De manera que, segons sembla, resulta botxonós en bon criteri catalanista, aixó d'escriure y cobrar, mentres que treballar y pagar per afegidura es una cosa sumament honrosa.

Pero vamos á veure, catalanistas somia-truytas: un periódich que viu del favor que 'l públich li dispensa y pot pagar lo treball honrat dels seus redactors ¿no es preferible á un altre periódich que ha de viure de la caritat dels mateixos que l'escriuen de franch, perque no troba públich que s'hi suscriga?...

¿No implica aquest fet que mentres los periódichs catalans (pero no catalanistas) viuen ab desahogo y en correspondencia constant ab un públich numerós, los periódichs anomenats catalanistas gosan sols de una vida artificial y ficticia?

Y ara no digui que si LA ESQUELLA té molts lectors es degut á ser periódich xistós, perque en materia de fer riure, allá ahont se presentan catalanistas, nosaltres els hi doném sempre la preferencia.

A la casa gran hi ha marejada.

Un dels síntomas que més clar ho demostran es la dimissió que ha presentat lo senyor Martorell de son càrrech de tinent d'arcalde y president de la Comissió de Governació.

¿Com se compren que una persona tan seria y respectable haja prés y sostingui ab tanta energia una resolució tan grave?

Fem una mica d'història.

Supósinse que á qualsevol de vostés los hi ofereixen un terreno á 85 metros de altura, dintre de la segona sona militar del castell de Monjuich, á ral y mitj lo pam.

Supósinse que aquest terreno no respon á l'objecte á que se 'l destina ó sigui á hospital de malalties infecciosas, en primer lloch, per no reunir las condicions degudas y en segon terme perque 'l ram de guerra s'oposa resoltament á la construcció.

Supósinse ademés, que 's diu... s'asegura... 's murmura... s'afirma que al terme del negoci hi hauria algunas cosas *per contar*.

Y ab tot aixó ja tenim la base del enredo.

*
*
*

¿Qui ha d'entendre en tot lo relatiu al Hospital de malalties infecciosas? La comissió de Governació.

Pero 'l president de aquesta comissió y alguns individuos de la mateixa arrufan lo nas y ab motiu... y ¡vaja! per aquest camí no 's vá pas á Montjuich.

¿Que s'ha de fer per anarhi?

Nombrar una comissió especial, qu'entengui en totas las qüestions de higiene y sanitat y per con-

següent en la compra de terrenes destinats al ditxós hospital. Es á dir, qui no volgui anar á Montjuich, que 's quedi abaix.

Aixó es lo que s' ha fet: s' ha decidit proposar al Ajuntament lo nomenament de la citada comissió, y 'l senyor Martorell considerantse desairat, y sobre tot tenint en compte que 's trehuen atribucions propias de la comissió que presideix, ha dimitit.

No es, donchs lo séu acte una raresa ni respon al afany de imposarse. Tota persona recta y amant de la serietat y de la bona administració hauria fet lo mateix.

Perque, no tothom podría resignarse á convertir la montanya de Montjuich en una especie de calvari, empendre la pujada ab la creu al coll, y al arribar á l' altura dels 85 metros, deixarse crucificar entre mitj de... etc.

S' ha constituhit dintre de l' Ajuntament un nou grupo que pendrá per emblema una butifarra.

¡Ab quina forsa de convicció vá defensar lo cap padre de aquest grupo, la necesitat de que se suspengués la matansa de tocinos!....

May havia desplegat ni més energia, ni major afany. May tampoch havia pronunciat tan llarchs discursos. Aixó sí, repetint sempre lo mateix, com qui dona voltas á una cinia, la qüestió es fastidiar al pròxim, per veure si per l' aburriment se consegueix lo que no pot alcansarse per la persuació.

Fins lo públich, de ordinari tan respectuós en lo Saló de Cent, vá si-sejarlo. Semblava que 'ns trovessim á la antigua Fonda dels peixos, quan fregian xanguet.

Un cansalader sócio del cassino de la Rambla de las Flors, ahont se defensa la idea de donar gust als partits republicans convertintlos, si es possible, en carn de butifarra; un tocinaire—repeteixo— vá donarli l' enhorabona pel gran esforç que havia realisat, dihentli:

—Si hem perdut, hem fet á lo menos tot lo que podiam. Ja t' hi vist al Saló de Cent com suavas la cansalada.

En la votació, que sigué nominal, quedá constituhit lo grupo de la butifarra.

Votaren en pro de que continués la matansa de porchs tots los regidors allí presents, menos vuyt, que sigueren los Srs. Bertrán, Comorera, Roca y

CONSEQÜENCIAS DEL DEJUNI

—Ja ho sè jo que la quaresma no 'm proba; sempre ho he dit: ¡ves si en 'questas set senmanas de quín modo m' he enmagrit!

Fuster, Fábrega Sauri, Faura, Heredia, Valls y Vigo.

Lo grupo complet de la butifarra.

Una cosa 'ls desitjém, y es que 's guardin de la triquina.

Parla *La Renaixensa*:

«La literatura regional á que s' han aixuplugat tots los escriptors de valer, com dintre de la castellana llauran aquí plegats tots los de menor cuantia.»

Parlem nosaltres:

—Alábat ruch.

Encare que la ESQUELLA DE LA TORRATXA no es un periódich politic, no podém menos d' enviar la nostra felicitació al Sr. Salmerón, unida á l' enhorabona més calurosa als electors del districte de las Aforas, que desafiant tots los medis posats en práctica pel govern, han donat al eminent republicà l' acta de diputat per aquell districte.

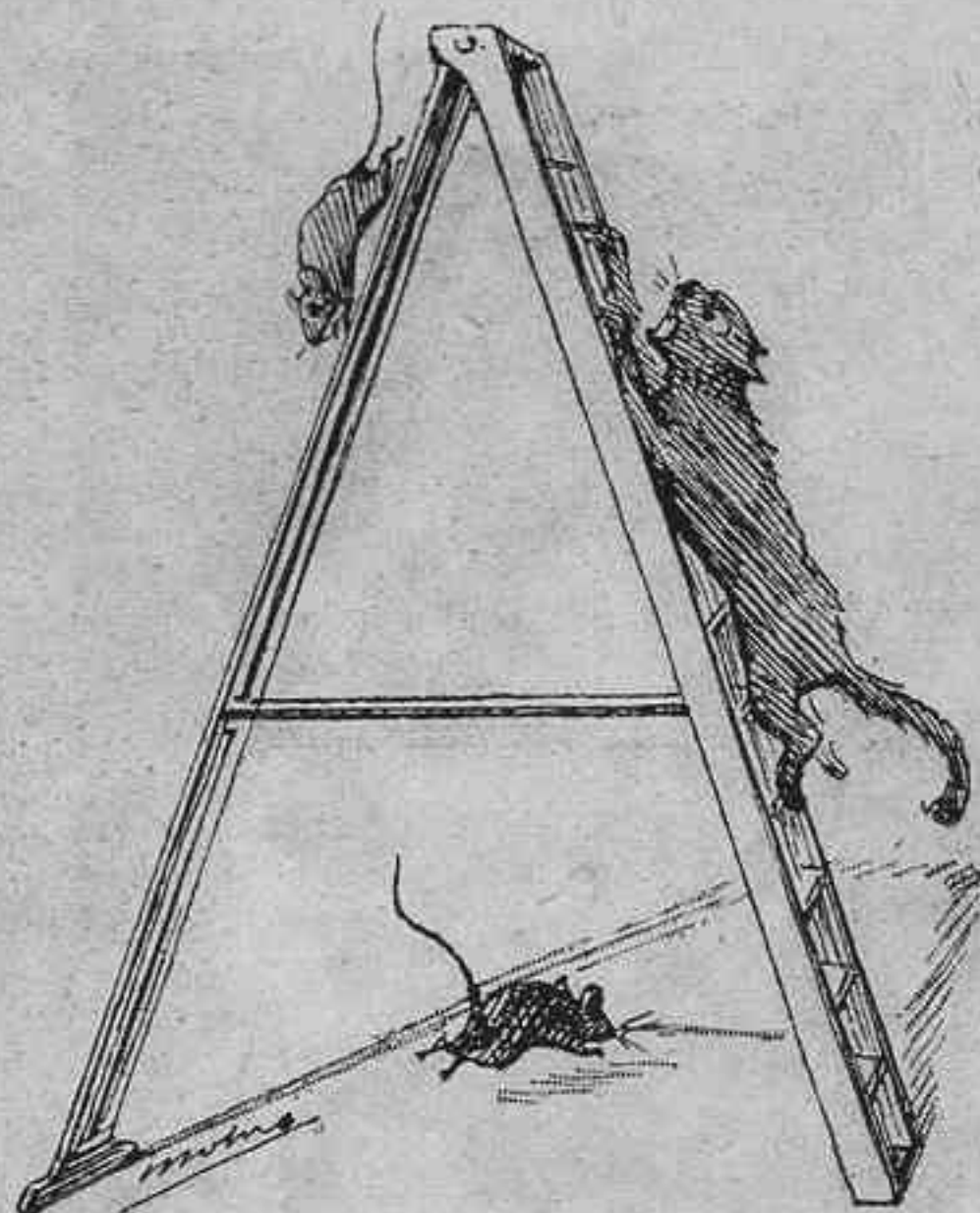

LOPEZ-EDITOR, Rambla del Mitj, número 20, Llibreria Espanyola, Barcelona.—Correu - Apartat, número 2.

OBRA NOVA DE C. GUMÀ

Ilustrada per

M. MOLINE

RT DE FESTEJAR

Catecisme amorós en vers

●—●—● PREU: 2 rals ●—●—●

¡NOVEDAD! ◆ FEDERICO URRECHA ◆ ¡NOVEDAD!

CUENTOS DEL VIVAC

(BOCETOS MILITARES)

Precio: 3'50 Pesetas. Dibujos de ANGEL PONS. Precio: 3'50 Pesetas.

OBRA NOVA DE APELES MESTRES

VOBISCUM

INDISCRECIONES

Preu: 2 pessetas. — Edició ricament decorada per l' autor. — Preu: 2 pessetas

NOVEDADES

Ivan Turguenef.	Nido de hidalgos.	Un tomo en octavo. Plas.	3
E. y J. de Goncourt.	Germinia Lacerteux.	» » »	3
Emilio Zola.	Estudios literarios.	» » »	3
Victor Cherbuliez.	Miss Rowel.	» » »	3
Alfonso Daudet.	La Evangelista.	» » »	3
Ernesto Renan.	Mi infancia y mi juventud.	» » »	3

Demá, dissapte

Gran número EXTRAORDINARI de

LA CAMPANA DE GRACIA

Dedicat á celebrar la victoria de la Democracia y l' inmens triunfo obtingut pél eminent republicá

NICOLAU SALMERON

en las elecciones del districte de las Aforas celebradas el passat diumenje

Láminas de MESTRES y MOLINÉ.—Text dels primers escriptors

8 planas

10 céntims

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de ditas obras, remetent l' import en libransas del Giro Mutuo, ó bé, en sellos de franqueig al editor Lopez, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu franca de port. No responém d' estravíos, no remetent ademés 3 rals pel certificat. Als corresponsals de la casa se 'ls otorgan rebaixas.

No som polítichs aquí; pero som homes dignes, y al costat dels que saben tornar per la séva honra 'ns posém sempre.

*
* *

Y á propòsit.

La pàgina gloriosa que 's vá escriure díumenje en lo districte de las Aforas motiva la publicació de un número extraordinari de la *Campana de Gracia*, que veurá la llum demá dissapte.

Per solemnisar tan gran triunfo, no hi ha que dir si repicarà ab alegría la popular *Campana de Gracia*.

Sabut es qu' en la qüestió que 'n diríam de las dos *Magdalenas* del *Teatro de Novedats*, lo jutje qu' enten en l' assumpto, vá determinar que l' assessoressin dos autors dramátichs, designant al efecte als Srs. Maluquer y Soler.

Lo que no es sabut encare, y aixó que á mi se m' ha donat com á segur, es que D. Frederich Soler 's ha inhibit de tan delicat encàrrech.

Lo aplaudit Pitarra deu haver pensat ab aquell ditxo:

No está la Magdalena para tafetanes.

Una noticia digne d' aplauso.

A proposta de la comissió de Governació, l' arcalde ha acordat concedir á Maria Cardona, una de las victimas del petardo de la Plassa Real á la qual hi hagué necessitat de amputarli un bras, un kiosko pera vendre flors en lo Parch, ab lo sou de dos pesetas diarias.

Tot Barcelona celebrarà aquest rasgo humanitari.

Durant las últimas festas religiosas de Senmana Santa, en moltes iglesias de Barcelona 's feya 'l ne, goci de las cadiras acostumat en semblants llochs, ab la circumstancia agravant de exigir-se per cada una 25 y 30 céntims de lloguer.

Si Jesuerist tornava al mon, no tindria necessitat de comprar deixuplinas per treure als mercaders del temple. Al temple mateix ho trobaria tot á punt. Podria fers' hi á cops de cadira.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN L' ULTIM NUMERO.

- 1.ª XARADA 1.ª—*Es-ti-ma-va.*
- 2.ª ID. 2.ª—*Lli-nás.*
- 3.ª ANAGRAMA.—*rades—Pedras.*
- 4.ª MUDANSA.—*Ras—Res—Ris—Ros—Rus.*
- 5.ª TRENCA-CLOSCAS.—*Sogra y nora—Pin y Soler.*
- 6.ª TERS DE SÍLABAS.—*B A S E A*
S E V I L L A
A L L A D A
- 7.ª LOGOGRIFO NUMÉRICH.—*Picalqués.*
- 8.ª GEROGLÍFICH.—*Los xichs se fan grans.*

TRENCA-CAPS TRENCA CLOSCAS

DON ANTON ERA BOIG
Y JO ERA POBRE

Formar ab aquestas lletras lo nom de tres personatjes molt coneguts á Barcelona.

UN DE TARRASSA.

FILLAS D' EVA

La mirada somiadora,
la boca á punt de cantá...
sols li falta una *cañita*,
dos *patáas*... y *jole ya!*...

ANAGRAMA

Un manyá, á una *tot* de Reus
hi vá perdre una *total*
que li costava dos duros
quatre pessetas y un ral.

PAUHET DE LA CINTA.

TERS DE SÍLABAS

Primera ratlla vertical y horisontal: en tots los pobles n' hi ha.—Segona: obra de metje.—Tercera: una carrera.

LOGOGRIFO NUMÉRICH

1 2 3 4 5 6 7 8.—Nom de dona.

1 5 1 7 6 7 8.— » »

1 2 4 7 6 6.—Animal.

1 8 3 6 7.—Partit.

6 7 3 8.—Instrument.

1 2 3.—Part del cos.

6 8.—Nota musical.

7.—Vocal.

J. OICIRAPA.

GEROGLÍFICH

Donas

Donas

ESCANDOL

Donas

Donas

J. PUJADAS.

Barcelona.—A. López Robert, impresor.—Asalto, 63